

Thomas Meaney: Ett år inom tysk kultur

(Ur [Sidecar](#), 31 December 2024. Översättning från engelska, Göran Källkvist.)

22 januari

På promenad hem från Wolf Kino med L på gatorna i Neukölln. På Reuterplatz stannar vi vid en liten vaka för Gaza. Den officiella dödsiffran uppgår till omkring 23.000. Några fotografier på barn, några få ljus. Omkring 15 personer står i kylan. Med full fart kommer ett dussintal vita polisbilar nedför Reuterstrasse med tjutande sirener. Poliser omringar vakan. De tittar på guppen som om den höll på att sätta ihop en bomb.

17 februari

Jag deltar i Münchens säkerhetskonferens, som i år även är minnesstund för den israeliska gisslan i Gaza. Israels försvarsminister, Israel Katz, varnar publiken: om inte IDF:s trupper tillåts slutföra arbetet i Gaza, så kommer det att bli "Gazaremsor i London, Gazaremsor i Paris, Gazaremsor i Berlin".

Vid det lokala Amerika-Haus, där det står en stor skulptur av en elefant i foajén, hålls en paneldiskussion om antisemitism i Tyskland. Clinton klandrar demonstranter mot kriget i Gaza för att vara misstänkt välorganiserade. "På några dagar gjordes organiserade insatser i många städer och universitet över hela USA och Europa och på andra ställen – så långt bort som Australien – som hade stått beredda på detta", säger hon, "oavsett om de visste exakt att det skulle bli på den 7 oktober, eller om de bara var förberedda och kom utrustade med anvisningar som cirkulerat." Datum för den Hamasledda attacken som – åtminstone till synes – hade undgått Mossad och Shin Bet, var allmänt känd i Canberra och Morningside Heights? En enorm antikolonial sammansvärjning? Panelen förbigår med tystnad att en tredjedel av de som den tyska polisen sedan 7 oktober har gripit för antisemitiska förseelser har varit judar.

26 februari

Tillsammans med sina israeliska medregissörer Yuval Abraham och Rachel Szor vinner de palestinska regissörerna Basel Adra och Hamdan Ballal dokumentärfilmfestivalen i Berlin med sin film *No Other Land*. Abraham använder prisceremonin som tillfälle att tala mot den israeliska politiken. Tyska lagstiftare betecknar hans tal som antisemitiskt och israeliska medborgargarden letar efter honom i hans hem i Jerusalem. När det avslöjas att Berlins kulturminister Claudia Roth applåderade under Abrahams tal klargör hon att hon bara applåderade för den israeliska delen av kollektivet.

16 april

En palestinsk kongress samlas i Wedding, organiserad av Die Linke i Berlin. Polisen stänger av elektriciteten i rättan tid för att bespara landet en livesändning av den 85-årige historikern Salman Abu Sittas tal. Det påminner om hur Netanyahu vägrade vara i samma rum som Edward Said, och sa att han var rädd för att Said skulle mörda honom. Ett oförglömligt ögonblick: en minut in i Abu Sittas sändning ger befälhavande polis en snabb nickning till sin kollega om att dra ur kontakten.

Hans son, Ghassan, som är rektor vid universitetet i Glasgow och har utfört medicinska operationer i Gaza, avvisades vid Berlins flygplats. Även Yanis Varoufakis rapporterar att han på samma sätt förbjöds komma in i landet. Vid själva kongressen arresteras ytterligare 200 personer av de 2.500 poliser som har skickats för att stoppa mötet. Allmänna åklagarens kontor förklarar att kongressen inte kan sammanträda någon annanstans i Berlin. En israelisk flagga vajar över rådhuset. Den slets ner förra året ner av aktivister – en ”antisemitisk” förseelse – men hissades upp igen.

5 maj

FDP och CDU kräver polisövervakning av Berlins professorer, eller det som *Bild Zeitung* kallar ”Universiteter” (akademiska gärningsmän) – var är Victor Klemperer?* *Bild* publicerar foton på de professorer ”som står bakom den judehatande pöbeln”, dvs. de studenter som protesterar mot kriget på Gazaremsan. Det är samma metod som användes när Springer-pressen hetsade till mordet på Benno Ohnesorg (1967) och ett medborgargardes skjutning av Rudi Dutschke (1968). Benägenheten till Springerfientlighet har nästan försvunnit i det tyska samhället. Många ur 68-generationen har hittat bekväma positioner på etablissemangets mer respektabla lokala TV-stationer, *Die Welt*, etc. Ibland kan man höra dem berömma Israels framryckningar under Dutschkes porträtt i en av stadens till namnet vänsterinriktade barer, med en skål fylld av EU-tändstickor på bordet.

3 juni

Bilderna från Gaza är inte verkliga. Det säger Herta Müller rakt ut i *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Som expert på totalitarism efter att ha vuxit upp i Rumänien vet hon det när hon ser det. ” Hamas kontrollerar urvalet av bilder och styr våra känslor”, skriver hon. ”Våra känslor är deras starkaste vapen mot Israel.” För att motverka denna massiva manipulering av känslor råder hon oss att behålla tilltron till de israeliska militärstyrkorna, och ånyo vara skeptiska mot bilder på brinnande människor, pulvriserade byggnader, svältande barn, vare sig dessa är iscensatta av Hamas’ Hollywoodavdelning eller inte. Men manipulerar Hamas också de bilder som israeliska trupper sprider av sig själva, där de kråmar sig i underkläder eller leker med de mördades leksaker? De gav denna specialist på mediastudier Nobelpriset.

11 juni

Förbundsdagen antar den icke-bindande resolutionen ”Aldrig mer är nu: att skydda, bevara och stärka judiskt liv i Tyskland”, med röster från alla partiet – CDU, SPD, FDP, De Gröna, AfD – utom Die Linke, som lade ner sina röster, och Sahra Wagenknechts allians som röstade mot den. Resolutionen anammar IHRA:s definition av antisemitism, som i sin ursprungliga lydelse säger att inte all kritik av Israel är antisemitisk. Men förbundsregeringen tar bort detta förbehåll ur texten som de använder i resolutionen, något som effektivt avskaffar skillnaden mellan kritik av Israel och antisemitism. Nu kan varenda organ som bedöms vara kritiskt mot israelisk politik berövas offentlig finansiering. Juridiska forskare påpekar att resolutionen går mot grundlagens garantier om yttrandefrihet. Men det är just poängen: Tysklands utsedda lagstiftare antog resolutionen därför att de ville öka trycket att anpassa sig, uppmuntra till själv censur, och allra viktigast stöda att en tävlingsinriktad, egennyttig fromhet är det som ska gälla. De visste att de inte behövde lagen för det. En resolution som var utklädd till lag skulle fixa saken.

* Victor Klemperer (1881-1960) var en tysk författare, litteraturvetare, romanist och kommunistisk kulturpolitiker i DDR. Var av judisk börd, och är främst känd för sin avhandling *LTI: Tredje rikets språk* från 1947, som kritiserade det nazistiska systemet ur ett filologiskt perspektiv – ur *Wikipedia*.

18 juni

”Är du antisemit?”: den inledningsfråga som Springerpressen föredrar när den möter personer som avviker från den tyska samsynen. Den officiella dödssiffran i Gaza är omkring 40.000.

27 juni

”Lagen för att modernisera nationalitetslagstiftningen” har trätt i kraft. Lagen är ett sätt för den tyska staten att närma sig det lockande kanadensiska systemet med selektiv invandring, som fyller på den utbildade arbetskraften men stänger ute oönskade invandrare, för vilka tester för ”antisemitism” kan användas som slasktratt.

2 juli

Freie Universitäs professor Stefan Liebig, medlem i styrelsen för Tyska institutet för ekonomisk forskning, skickar ett cirkulärbrev mot antisemitism som svar till de professorer som stödde studenterna under Gazaprotesterna. Studenter noterar att Liebig har klippt och klistrat brevets text från en högerbloggare. Brevets undertecknare, som innefattar självutropade experter på akademisk frihet och liberala normer, låter sina namn stå kvar på brevet även efter att källan till dess innehåll har avslöjats. I ett meddelande till sina Freie-kollegor hävdar Liebig att det kan vara viktigare att ta avstånd från antisemitism än att ta avstånd från högern. Liebig publicerar ett fotografi där den israeliska flaggan täcker alla ockuperade områden, inklusive Gaza. Liebig tar bort inlägget när studenter påpekar att han har klippt och klistrat flaggan från ett av den yttersta högerens konton, men bara för att det ”tydligt kom från ett X-konto som användes för att sprida fascistiskt innehåll”, inte på grund av bildens territoriella motsvarighet.

17 september

Volker Beck, de tyska Grönas tidigare ledande inpiskare, ordförande för det tysk-israeliska förbundet, och outtröttlig aktivist mot leveranser av vatten och medicinska förnödenheter till Palestina, plockar ut sina ”favoriter” bland de hundratals israeliska personsökarattackerna i Libanon. Det blir för varje dag allt tydligare att den israeliska militären suger upp det som återstår av den bannlysta skolpojksbeundran som tidigare fanns av det morska Wehrmacht, en beundran som inte har någon annan ställföreträdande plats att gå till.

30 september

125 Berlinpoliser genomför räder i Friedrichshain, Gropiusstadt, Tegel, Britz och Schöneberg. De letar efter fem män som misstänks för antisemitism. Inga arresteringar görs.

23 oktober

Förlaget Verso gör en flyktig förfrågan till den tyska utgivaren av Alfred Sohn-Rethels artiklar.

Svaret från utgivaren, ça ira-Verlag, en klassisk antitysk institution:

Å ena sidan är vi förtjusta över att Sohn-Rethel väcker internationell uppmärksamhet, och vi är inte helt mot att göra affärer med Verso. Å andra sidan, och med Marx' och Engels' ord: ”Kommunisterna försmår att hemlighålla sina åsikter och avsikter.” Så för att vara tydliga: så länge Verso är indragen i den globala antisemitiska kampanjen med sina publikationer har vi inget intresse av att sluta ett licensavtal. Så länge ”Palestinapamfletterna” inte har avlägsnats från

webbplatsen, och vilseledande paroller som ”Vi är alla palestinier” kan läsas där, ber vi er att avstå från ytterligare förfrågningar.

4 november

Den perfekt ariske nyhetsredaktören på *Bild* utser [genusteoretikern och antikrigsaktivisten] Judith Butler till en ”passionerad antisemit”. Hur ska *Bilds* åsiktsredaktör kunna slå det?

22 november

Nan Goldin kommer till Neue National Galerie för öppningen av en återblick på sitt liv, ”Det här kommer inte att sluta bra”. Hon håller ett trotsigt tal. ”Varför talar jag till er, Tyskland? Därför att munnar har tystas, regeringen, polisen och tillslagskulturen har satt på munkavlar på dem.” Det slutar inte bra. Kulturminister Roth hävdar att hon är ”förskräckt”. Ordföranden för den Preussiska kulturella arvsfonden, Hermann Parzinger, förkunnar att Goldins uppträdande ”inte motsvarar vår uppfattning av yttrandefrihet”. Berlins kultursenator Joe Chialo fördömer Goldins ”omedvetenhet om historien”.

28 november

Interna dokument som läckts till pressen avslöjar att FDP:s ledare Christian Lindners plan för att avveckla Trafikljuskoalitionen* kallades ”D-dagen”. Han fortsätter att visa sig offentligt.

29 november

För att inte överträffas av det har CDU, vars politiska färg är svart, antagit ”Svart är vackert” som kampanjparoll. De bästa och mest skärpta i Konrad Adenauer-stiftelsen tände redan 1972 på ”Svart är vackert” som en desperat åtgärd mot Willy Brandts coolhet, och kunde inte lista ut att det såg ut som om de genomförde psykologisk krigföring mot sig själva när de visade upp parollen samtidigt som Angela Davis träffade Honecker i Östberlin. Alltsedan dess har de av och till dragit fram den. Detta är ett parti som leds av Friedrich Merz, tidigare medlem i BlackRocks styrelse och stolt borgarbracka, som till sist tog över partiet från sin gamla antagonist, Angela Merkel.

18 december

En man från Gaza, vars hustru och dotter dödades vid israeliska flygangrepp, förlorar sin ridderliga rättsprocess i en domstol i Frankfurt för att stoppa tyska leveranser av vapen och växellådor till Israels Merkavastridsvagnar. I sin dom för utökade vapenleveranser åberopar domstolen den icke-bindande resolutionen ”Aldrig mer är nu”. Så resolutionen fyller sin funktion. Den officiella döds-siffran i Gaza har passerat 45.000, även om trovärdiga rapporter uppger att antalet palestinier som har dött på grund av den israeliska invasionen ligger närmare 180.000.

* Treparktkoalitionen i Tyskland, mellan det ”röda” partiet SPD, de ”gula” FDP och de Gröna – öa.